

ג'ר מצוה

לא משום דלמרינן לא בעלה מת ולא חמיה מת • ומ"מ מחיירי
 אופיה לנשוא כיון דחזיה דחמותה אכורה חף היא לא מקלקלה
 נפשה ור"מ ת"מ יש לחוש מכל מקום נחיר לחמותה כשנשאת הכלה
 דהשאה לא חזיה ותלעטער שהרי לא תחזור להיות כלתה וי"ל דמכל
 מקום יש לחוש פן הנשא חמותה
 קודם שהנשא הכלה והיא מתחונת
 לכך ונמלאת אכורה את חמותה
 ולכך לא רטו כחמיה להחירה אפילו
 כשנשאה הכלה :

דלמא שאני ההם דרגש לה
 לטערה - ה"ה דה"מ למימר
 שאני ההם דלא מסקא אדעתה שמה
 ימות בעלה אבל כלה יכולה לידע
 שיבא בעלה וממללא לברה מיני
 עילויה חי נמי משוי חותם הגמרא
 לפי שאין דבר ברור כל כך שיחזור
 בעלה ממדינת הים : **הא** לא נשאת
 לא הנשא והא חמר כו' - קשה לר"י
 דבפרק ב' דכתובות (דף כג: ושם) גבי
 מילתיה רבי יוחנן דשניס אומרים
 מת כו' משמע דמילתיה דעולא חיירי
 בדיעבד אבל לכתחלה מודה דלא
 הנשא משום דרב אחי הסר ממך
 עקשות פה וי"ל דהכא דייק הכי
 טעמא דנשאת משום הכי לא תלא
 הא לא נשאת לא הנשא ולא נשאת
 תלא דהכי משמע דוקא נשאת לא
 תלא הא לא נשאת לא הנשא ולא
 נשאת תלא משום הכי פריך מדעולא
 ור"מ והכי משני התיורה לינשא וכו'
 אחר ואמר לא מת לא תלא מהיחירה
 הראשון משמע והנשא לכתחלה ויש
 לומר דודאי לכתחלה לא הנשא ולא
 תלא מהיחירה הראשון היינו לענין
 דאם נשאת לא תלא וכיפא דע"ל
 אומר מת ואחד אומר לא מת הרי
 זו לא הנשא חיירי בבת אחת ואפי'
 נשאת תלא ור"מ ור' יוחנן בפ"ב
 דכתובות (ג"ו ע"ב) מהי קמ"ל מהני
 היא וי"ל דר' יוחנן אחא לאשמועינן
 דלכתחלה לא הנשא משום דרב אחי
 ור"י אומר דפריך משום דמשמע ליה
 הא לא נשאת לא הנשא מדאורייתא
 מדקאמר תלא ולא *קמני הולד ממזר
 ועוד מדקמני סיפא עד אחד אומר
 מת ועד אחד אומר לא מת לא
 הנשא משמע דהיינו בבת אחת וחי
 מדרבנן אפילו בזה אחר זה נמי
 ור"מ דהכא משמע דעולא לא חיירי
 אלא בזה אחר זה דהיינו בהחיריה
 לינשא ובפ' מי שקינא (בבבא נ"א: ושם)
 משמע דחיירי עולא בכל ענין בין
 בבת אחת בין בזה אחר זה דתנן

תוספות חד מקמאי
 כתנ"י אחת אומרת מת
 ואחת אומרת לא מת זו
 שאומרת מת הנשא
 ותפול כתובתה . אחת
 שאומרת ואחת אומרת
 נהרג אר"ם הואיל
 וסבחישות זו את זו
 הרי אלו לא ינשאו
 ר' יהודה ר' שמעון
 אומרים והואיל זו זו
 פודות שאיט קיים
 ינשאו . עד אומר מת
 ועד אומר לא מת אשה
 אומרת מת ואשה אומרת
 לא מת ה"ל לאתנשא אורי
 אלפס לא פסק כדברי
 מי ספק על הכלל המפור
 בדיבורי ורבים הלכה
 כרבים ועוד דק"ל ר"ם
 ור"י הלכה כר' יהודה :

אמרה מה בעלי ואח"כ מה חמיה . רבותא לאשמועינן דלמרה
 ברישא מה בעלי וגמלא שאין זו חמותה והרי היא לה ככרתים
 אפי' הכי לא מהימנא דלמרה מה חמיה וחמותה אכורה מ"ט הא לאו
 חמותה היא אלא משום דלמרייך לאו בעלה מיית ועדיין זו חמותה
 ולא חמיה מיית וזו כלתה מתחונת
 לקלקלה ור"מ דהשאה הרי בנה של
 זו במדינת הים ואין אמו אלאו לדבר
 לו על כלתה דברים רעים אפי' אם
 מסקא כלה אדעתה לקלקלה מעשיו
 כי היכי דלכתר שעתא כשישוב בעלי
 ובעלה תדחה לחרפות ולא תיחי
 לטרוך וה"ה לחמותה הבאה לאחר
 מיכן דהא נמי אחר מיכן הוא :
דרגש לם נשוא . כבר הרגישו כלה
 זו בלעזר שמלערתה חמותה ושנאה
 ישנה היא אבל בחמותה לאחר
 מיכן שמעולס לא היתה חמותה לא
 תפשות : הרי כן שנים • הרי
 הוא תשוב כשנים : לא פלא מהיחירה
 סרלשון • ודוקא החיריה קודם
 שיבא עד שני המכחישו אבל בא
 קודם שיתירוה מודה עולא דלא
 סמיכין לקמא דלכתי לא אחשביניה
 כחרי : עד אומר מת • ובאו עדים
 ואמרו לא מת פשיטא דמודי עולא
 דלגבי תרי חשיב כחד ובטל ולא
 חמירין תרי ותרי טעמו : **בפסולי**
עדות • ור"מ דשניס שאמרו לא
 מת נשים היו הרי עד ראשון בטל
 אלן ואינטרין לאשמועינן כי האי
 גוונא : כל מקום שפליגין סורס
 עד אחד • אין עס תורת עדות כי
 היכי דחד חשיב פסולי עדות נמי
 חשיבי הלכך הלך אחר רוב עדות
 ואין עלין לבדוק אם כשרים אם
 פסולים : ועשו שתי נשים באיש
 אחד • שתי נשים שהכחישו עד אחד
 ואמרו לא מת כשני אנשים באיש
 אחד שהראשון בטל ואפילו ניסת
 תלא : כל סיבא דתשא פ"א כשר
 מעיקרא • והחיריה על פי אפילו
 מאה נשים כעד אחד דמיין וכי
 היכי דעד אחד בטל דלמרינן
 ראשון הרי הוא כשנים ואין דכרי
 של אחרון במקום שנים מאה נשים
 נמי בטלים לגביה וכבי האי גוונא
 לא לאשמועינן מהני דתלא אלא מהני
 דקמני חף על פי שנשאת תלא כגון
 דתלתי אשה מעיקרא ונשאת על פיה
 ואשמועינן מהני דתלא ע"פ שתי
 נשים הבאות אחרי כן ולא מוקמינן
 קמייתא במקום עד כשר ור"מ
 דאחשביניה כחרי למישרייה על פומה :

ת"ש *אמרה מת בעלי ואח"כ מת חמיה תנשא
 ותפול כתובתה וחמותה אכורה מ"ט חמותה
 אכורה לאו משום דלמרינן לא בעלה מיית
 ולא חמיה מיית והא דקאמרה הכי לקלקלא
 לחמותה היא דקמיכוונא סברה לבתר שעתא
 לא תיחי תצמערין דלמא שאני התם *דרגיש
 לה צערא : **מתנ"י** • עד אומר מת ונשאת
 ובא אחד ואמר לא מת הרי זו לא תצא *עד
 אומר מת ושנים אומרים לא מת אע"פ שנשאת
 תצא שנים אומרים מת ועד אומר לא מת
 אע"פ שלא נשאת תנשא : **גמ'** מעמא
 דנשאת הא לא נשאת לא תנשא והאמר
 עולא כ"מ *שהאמינה תורה עד אחד הרי
 כאן שנים ואין דבריו של אחד במקום שנים
 הכי קאמר *עד אחד אומר מת והחיריה
 להנשא ובא אחד ואמר לא מת לא תצא
 מהחיריה הראשון : *עד אומר מת : פשיטא
 דאין דבריו של אחד במקום שנים ה"ל
 צריכא בפסולי עדות וכדו' נחמיה דתניא רבי
 נחמיה אומר * כל מקום שהאמינה תורה עד
 אחד הלך אחר רוב עדות ועשו שתי נשים
 באיש אחד כשני אנשים באיש אחד ואיבעית
 אימא' כל היכא דאתא עד אחד כשר מעיקרא
 *אפי' מאה נשים כעד אחד דמיין אלא
 כגון דאתאי אשה מעיקרא ותדעה לדרבי
 נחמיה הכי רבי נחמיה אומר * כל מקום
 שהאמינה תורה עד אחד הלך אחר רוב עדות
 ועשו שתי נשים באשה אחת כשני אנשים
 באיש אחד אבל שתי נשים באיש אחד
 כפלגא ופלגא דמי : *שנים אומרים מת וכו' :
 מאי קמשמע לן בפסולי עדות וכדו' נחמיה
 דאזיל בתר רוב עדות היינו דך מהו דתימא
 כי אזלינן בתר רוב עדות לחיובא אבל
 לקולא לא *קמ"ל : **מתנ"י** • אחת אומרת מת
 ואחת אומרת לא מת זו שאומרת מת הנשא
 ותפול כתובתה וזו שאומרת לא מת לאתנשא
 ולא תפול כתובתה אחת אומרת מת ואחת
 אומרת נהרג ר"מ אומר הואיל ומכחישות זו
 את זו הרי אלו לא ינשאו ר' יהודה ר' שמעון
 אומרים 'הואיל זו זו מודות שאין קיים
 ינשאו *עד אומר מת ועד אומר לא מת
 אשה

כפלגא ופלגא . בעד אחד אומר מת והחיריה לינשא וכו' ואמר לא
 מת דלמרינן במתני' לא תלא מהיחירה הראשון : **לומר** • כגון מלישתא
 דקמני תלא : **מתנ"י** אחת אומרת מת • שתי נשים לרות הבאות
 ממדינת הים אחת אומרת מת בעלי וזרתה אומרת לא מת : **סואיל**
 ופן מכחישות כו' • ובגמ' פריך לפלוג נמי ר' מאיר ברישא
 דזו שאומרת מת לא הנשא : **סואיל** זו זו מודות כו' • הא
 אחת מודה והאחת אינה מודה לא ינשאו שתייהן אלא האחת :
 אשה
 ההם עד אחד אומר נעמאת ועד אחד אומר לא נעמאת היתה שותה
 כו' דדייק בגמ' טעמא דהאי מכחיש אבל לא מכחיש עד אחד נאמן
 מה"מ כו' ופריך כיון דמדאורייתא עד אחד מהימן איך הכי מלי
 להכחיש ליה והאמר עולא כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הרי כאן
 שנים אלא אומר עולא חני לא היתה שותה וכו' חייה אמר היתה שותה
 ולרבי חייה קשה מהני לעולא לא קשיא כאן בבת אחת כאן בזה אחר
 זה משמע דעולא נמי חיירי בבת אחת כמו בזה אחר זה ולכך נריך
 להגיה ולא משני דמשני רבי חייה ומיהו י"ל דעולא לא חיירי אלא
 בזה אחר זה אלא שגריה לו דוחק להעמיד המשנה בבת אחת
 דאפילו חיירי עולא בכל ענין החס דמדאורייתא עד אחד מהימן כדנפקא ליה
 דלא מהימן אלא מדרבנן לא חשיב כשנים אלא בזה אחר זה ור"מ
 דחשיב כשנים אלא אחר זה בדרבנן כמו בדאורייתא בבת אחת : **עד**
 אחד אומר מת ושנים אומרים לא מת תלא • אבל אחד ואחד
 בזה אחר זה לא תלא אבל לא הנשא שנים אומרים לא מת אע"פ
 שלא נשאת אחד ואחד בבת אחת לא הנשא
 ובזה אחר זה מותרת להנשא מה"ת חי ללו משום לנות שפתיס : **ל**
 לריכא בפסולי עדות • והא דלמרינן בפרק מי שקינא (בבבא נ"א: ושם)
 תנן עד אחד אומר נעמאת ושנים אומרים לא נעמאת היתה שותה
 הא חד וחד אינה שותה תיובתא דרבי חייה וליטעמך אימא
 היתה שותה אומרת נעמאת ואחד אומר לא נעמאת היתה שותה
 הרי שתי נשים אחת אומרת נעמאת ואחת אומרת לא נעמאת היתה שותה

לקמן קמי

[גירסא הערוך ערך גש כ' דגיש פירוש שכבר גש ובגיש נשאר]

טוסת לא: מוז: לעיל סת: כתובות כב:

טוסת לא: מוז: לעיל סת:

[לעיל סת: וע"ז]

ג"ז עס [חוס' פי"ד]